

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

24. Vtrum aliquis possit se subiisere determinatini factæ à maiori parte comitorum, licet ipse contrarium votum emiserit? Sed difficultas vero est, quando maior pars conclusit aperte rem iniustam, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

vota sua, & iudicauerunt pro alia parte. Et ita scio euenisse in pluribus electionibus. Ita Molfesius. Debent etiam declarare aliquam petitionem faciendam Serenissimo Regi pro publica aliqua necessitate, vel utilitate Regni. Item, an exactio pecuniarum ab Vniuersitatibus pro soluendo donatiuo efficiatur diligenter, & debito modo à Commissariis, & ab illis, qui tenentur hoc facere. An pecunia destinata in Parlamento pro facienda aliqua re in beneficium Regni, reuera ad hoc expendatur; & similia, quae prudentia, & zelus boni publici cum modestia, & charitate exponenda dicantur.

RESOL. XXII.

An si aliquis Baro, v. g. qui habet etiam aliquam Procuram alicuius Vniuersitatis, possit in Parlamento dare diuersas voces, vt Baro videlicet respondendo affirmative, & vt Procurator negative?

Et inferitur, quod Confessarius, & Responsor casuum conscientiae potest vni iuxta vnā opinionem probabilem, & alteri iuxta aliam consulere.

Et quid dicendum est de iudice in indicando, & ferente sententiam, cessante scandalo? Ex p. 1. tr. 3. Ref. 10.

§. 1. IN terminis loquens de Parlamento negatiue respondet ad hanc questionem Borell in add. ad specul. Prin. Petri Bellug. rubr. 45. nisi qui dedit ei potestatem dandi vocem, expressisset, cui vellet dari: nam tunc posset diuerso modo vota sua pronunciare. Sed ego puto, in hoc casu distinguendum esse: nam, si res illa determinanda in Parlamento, habet rationes probabiles pro eius iustitia, & iniustitia, & tunc si non adest scandalum, potest quis, vt Baro, v. g. dare votum suum affirmatiuum, & vt Procurator dare votum negatiuum; nam in vtroque

voto sequitur opinionem probabilem: & sic Confessarius, & responsor casuum conscientiae potest vni iuxta vnā opinionem probabilem, & alteri iuxta contrariam etiam probabilem consulere, vt notat Vasquez in part. 2. tom. 1. disput. 62. cap. 9. num. 47. & Sanchez in Opere morali, tom. 1. lib. 1. c. 9. num. 20. qui n. 25. * notat, posse etiam Iudicem nunc secundum vnā, nunc secundum aliam opinionem probabilem iudicare; & hoc cessante scandalo, quod cessaret in casu nostro, si ille, qui tali modo votaret, diceret rationes probabiles pro parte affirmatiua, & negatiua. Sed hic casus in praxi raro in Parlamento potest accidere: & ego consulere semper iuxta eandem opinionem, vota emittenda esse, vt emittere debet Baro, & habens plures terras. Et hoc recte notauit Aponte de potest. Proregis. 4. §. 1. n. 13.

RESOL. XXIII.

An sufficiat ad donatiuum contribuendum, vt concurrat maior pars Congregatorum?

Et docetur, quod in Parlamento huius regni Sicilia opus est, vt brachium Ecclesiasticum semper concurrat. Ex p. 1. tr. 3. Ref. 27.

Sup. hoc in §. 1. Respondeo affirmatiue: & ita docet noster Aponte in tract. de potest. Proregis. quem citat, & sequitur Valenzuela con. 99. num. 62. Verum est, quod in Parlamento huius Regni Siciliae, si non concurrat brachium Ecclesiasticum, etiam si ex brachio Domaniāli, & Militari maior pars concurrat, non sufficit vt donatiuum Regi tribuatur; sed opus est brachium Ecclesiasticum semper concurrere.

RESOL. XXIV.

Verum aliquis possit se subicere determinationi factae à maiori parte comitorum, licet ipse contrarium votum emiserit?

Sed difficultas vero est, quando maior pars concludit aperte rem iniustam; an tunc quis se subiciat sententiae conclusae à maiori parte, peccet mortaliter?

Et explanatur licitum esse in moralibus sequi opinionem probabilem, probabiliori relicta, etiam si maiori. Ex p. 1. tr. 3. Ref. 30.

§. 1. Respondeo distinguendo: nam, vel opinio maioris partis habet rationes probabiles, licet pro minoris partis sententia adint probabiles; & in hoc casu puto, minorem partem posse subscribere: nam in moralibus licitum est sequi opinionem probabilem, probabiliori relicta, etiam tunc, vt docent septemdecim Doctores, quos citat, & sequitur Sanchez in Opere mor. tom. 1. lib. 1. cap. 9. num. 12. quibus ego addo Martinez in par. 2. tom. 1. quest. 1. art. 6. dub. 6. concl. 1. Sanctiarelum variaz. resol. par. 1. quest. 59. n. 4. Granada in par. 2. contr. 2. tract. 12. disput. 4. sect. 3. num. 23. Becanum in summa Theol. part. 2. tract. 1. cap. 4. quest. 9. num. 15. Salam de legib. quest. 96. tract. 14. disput. 13. sect. 1. num. 1. Locum in part. 2. tom. 1. disp. 39. membr. 1. Villalobos in summa, tract. 1. difficult. 10. num. 2. Bonacium in legib. disput. 2. quest. 4. punct. 9. num. 4. Reginaldum in praxi, tom. 1. lib. 1. cap. 10. sect. 1. Fillucium in quest. moral. tom. 2. tract. 21. cap. 2. num. 128. & alios. Quidquid in contrarium asserat ex neotericis Comitolus in respons. moral. lib. 5. quest. 15. Et ratio est, quia ille, qui se subscribit sententiae illorum, qui amplexati sunt opinionem probabilem, sequitur consilium prudentium hominum satis rationabiliter agentium: sed, qui prudenter agit, non peccat, ergo, &c. Deinde, si tenemur probabiliorum, & tunc eligere, intolerabile onus esset, & maximis angereur scrupulis in inuestiganda opinionum veritate, & probabilitate. Igitur, quando aliquis, seu minor pars Comitorum se subscribit sententiae à maiori parte determinatae, non peccabit, etiam si opinio maioris partis esset minus iusta, & minus probabilis.

2. Difficultas vero est, quando maior pars concludit aperte rem iniustam in praeiudicium Regni, & videtur prima facie etiam affirmatiue respondendum, ex autoritate leg. quod maior pars ad municip. c. l. aliud. §. refertur. ff. de regulis iur. vbi praecipitur, quod totum id, quod fuit à maiori parte concludentem, & validum teneatur, At his non obstantibus, negatiuum sententiam omnino veram esse iudico. Dico igitur, se subscribentem sententiae conclusae à maiori parte Comitorum, quae euidenter apparet iniusta, peccare mortaliter. Ita communiter DD. quos citat, & sequitur Pater Ioan. Maderiaga in lib. de Senatu, cap. 35. §. 4. & ita dicitur in Exord. 27. [Ne sequaris turbam ad faciendum malum; nec in iudicio, plurimorum acquiescas sententiae, vt à vero deus.] Et ratio est: quia ita se subscribentes, essent participes executionis iniustae sententiae, & conclusionis, & approbarent rem malam, & iniustam, contrarium conscientiae dicente,

3. Sed asserunt aliqui, hoc esse licitum duobus modis. [Firmase (ponam ipsa verba Maderiaga, vbi supra) con proteffo en el negocio, que no puede vno con seguridad de conciencia firmarse ni solutamente. El segundo es: quando despus de haber firmado]

firmado con los otros una sentencia iniqua, escrita a parte en otro libro, que no confesio en la tal sentencia, o al reves, que hauiendo primero firmado, secundo el dictamen verdadero de su conciencia, se firma despues con los de mas en otro libro, que se haga, porque salga la sentencia en nombre de todos, para mostrar al mundo la falsedad destas traças, quiero que me respondan los mismos, que las inuentaron. Pregunto quando al Principe, que tiene puestas estas leyes en sus Senados, y Consejos, si uno de sus Oydores se firmase desta manera cum protesto, o contra firma, en una conjuracion, que contra su Alteza se tratasse en el Senado, renia por ventura por escusado al que tal firmase, se libraria este de culpa, y de nota de traydor con el protesto, o con esta otra contra firma, cierto no, si no que diria su Alteza muy bien, que antes hauiendo de dar la vida el Senador, que consentir, o firmar semejante traycion. Pues porque sera esto verdad en los pecados, que se hazen contra el Principe, y no en los que se hazen contra Dios? Por esto no permitan los Principes, que se haga fuerza a sus Oydores, para que se firmen contra sus conciencias, en sentencia, que sea claramente injusta, basta que se haga esto en los negocios dudosos, y opinables. Hac Maderaga. Igitur non licebit alicui se subscribere iniustæ sententiæ aliorum, etiam si protestetur, & faciat aliquem actum, & scripturam asserentem se contrarium votum emisisse. Restat modo respondere ad argumentum supra positum. Ideo assero, illas leges approbare, quod factum est à maiori parte; non, quia à maiori parte factum est; Sed, quia præsumitur iustum, & melius, vt tradit Morla in *empor. iuris*, tit. 12. *quæst. 9. num. 8.* Vnde, quando rem à maiori parte concludam aperte apparet esse iniustam, leges non illam approbant, sed reprobant. Vide circa præsentem questionem *Bimium tom. 1. 100. cons. 105.* Riccium *par. 3. decis. 277.* Valerum in *differentiis viriusque fori*, ver. *suffragium, differ. 2.* & Zanard. in *direct. Theol. p. 2. præcep. 4. c. 33. q. 10.*

RESOL. XXV.

Vtrum in Parlamento postquam numerus sufficiens suffragatus fuit pro iniusto donatio, vel alia re, si aliquis postea concurrat, peccet mortaliter, & teneatur ad restitutionem?

Et an doctrina huius questionis sit applicanda in primis suffragantibus? Ex p. 1. tr. 3. Ref. 16.

§. 1. **I**N Parlamento, quasi semper, in suffragiis maioris partis concluditur, vt in Collectis, pro consuetudine locorum, obseruauit Lessius *lib. 2. cap. 3. dub. 2. num. 15.* & in specie loquens de Parlamento docuit Grassius, *vbi infra*, & Carol. de Grassis in *tract. de effect. cler.* Hoc supposito respondeo ad quæsitum, ita suffragantem peccare mortaliter: sed non teneri ad restitutionem. Sic in terminis de Parlamento docet Jacob. de Grass. in *decis. p. 1. lib. 2. c. 127. num. 14.* vbi ita ait: [Si agatur in ciuitate de faciendo donatio iniusto Domino Regi, vbi plurima vota vincunt, & dum dantur vota aperta, si aliqui ex nouissimis videntes vota præcedentia vicisse, consentiant iniusto facinori ad humanum respectum, peccant mortaliter, sed non tenentur ad restitutionem] Sic ille. Et Tannerus in *2. 2. disput. 4. quæst. 6. dub. 14. num. 395.* Layman. *lib. 3. sect. 5. tract. 2. cap. 5. num. 5.* Villalobos in *sum. tom. 2. tract. 11. dub. 7. num. 8.* Syluius in *2. 2. D. Th. quæst. 62. art. 7.* Megala in *2. 2. lib. 2. quæst. 4. num. 32.* Rodriq. in *sum. p. 2. cap. 74. num. 4.* Ledesma

in *summa*, tom. 2. tract. 7. cap. 2. concl. 23. Rebelius de obligat. *iust. lib. 2. p. 2. quæst. 14. sect. 5. num. 30.* Filiucius tom. 2. tract. 32. cap. 3. numero 63. Turrian. in *2. 2. tom. 2. disput. 12. dub. 2. num. 2.* Lessius *lib. 2. cap. 13. dub. 3. num. 23.* Valentia tom. 3. *disput. 5. quæst. 6. punct. 3.* Nauarr. *lib. 3. cap. 3. num. 33.* Valquez de *restit. cap. 9. §. 1. dub. 1. num. 16.* & 17. aduersus *Medinam C. de restit. quæst. 7. ad 5.* & Cordub. in *summa*, quæst. 191. Et ratio est: quia, cum iam damnum totum esset integre datum per antecedentia suffragia, ille, qui postea iniuste suffragium dedit, non est cooperatus ad illud damnum, plene iam antea per alios datum. Si tamen, vt obseruant citati DD. suffragia essent reuocabilia, etiam si esset sufficiens numerus, ille, qui vltimo loco suffragium tulit, tenetur restituere, quando alij reuocarent sua suffragia, si ipse in oppositam sententiam declinaret: nam sua autoritate reuocaret priora suffragia; & ideo damnum non erat sequendum. At difficultas est, an doctrina huius questionis, ab omnibus communiter cum supradictis limitationibus recepta, sit etiam applicanda in primis suffragantibus? Quæro igitur.

RESOL. XXVI.

An qui prior tulit suffragium antequam sufficiens numerus esset donatio iniusto suffragatus, teneatur ad restitutionem, etiam si certo sciret sequentes in eadem partem iuros?

Et quid faciendum est in his angustijs, possint aliquis in illo die se abstinere à Parlamento? Ex p. 1. tr. 3. Ref. 17.

§. 1. **N**egatiue respondet Salonijs tom. 1. *quæst. 62. a. 1. concl. 2.* Sed merito ab omnibus reicitur. Et ratio est: quia alij damnificarent: tamen, qui primus suffragium tulit, dedit efficacem causam damni, & positiuè contulit ad eam læsionem. Sic Villalobos in *sum. tom. 2. tr. 11. dub. 7. num. 8.* Syluius in *2. 2. D. Thoma, quæst. 62. art. 7.* Petr. à Nauarr. *lib. 3. cap. 3. num. 36.* Molin. *tract. 2. disp. 732. num. 3.* Turrianus *vbi supra, num. 3.* Lessius, Filiucius, Rodriquez, & Valquez locis citat.

Sup. hoc lege doctrinam Ref. seq. à principio, & signanter à §. Dixi. cursum post medium, vers. quare in hoc casu.

2. Nec valet dicere, quod iste non fuit causa, sine qua non fieret: quia ab alijs damnum illud iam erat faciendum; tamen fuit causa, sine qua non fuit factum & omnes illi, qui suffragia tulerunt, vsquequo maior pars esset completa, ita rei peragendæ contulerunt, vt sine illis non fieret, nullo alio denuo adueniente. Dicendum est igitur, taliter suffragantes causæ damnosæ aliquid conferre, & cooperari eorum suffragio ad id damnum; & quod alij id damnum essent post ipsos daturi, nisi ipsi illos anteuerterent non tolli, quod ipsi id damnum iniuste reuera dederint. Ex hoc non excusantur Proceres, (quod est maxime notandum,) qui in Parlamento habent priora loca, dum suffragantur pro iniusto donatio, etiam si scirent certo, alios suffragaturos, & conclusuros postea. Sed, quid in his angustijs faciendum possent aliquis in illo die se abstinere à Parlamento? hoc videbimus in sequenti dubitatione.

Que hic est iura Ref. 28.

RESOL. XXVII.

An licitum sit aliquando ferre suffragium, quando iam conclusum est negotium iniustum?

Et hæc Resolutio & quæstio deseruiet pro omnibus Communitatibus, Capitulis, Collegijs, Consiliariis

1) 4 Parliamentis,